Autor Guste Santini
Ponedjeljak, 17 Prosinac 2001 22:55

Analitičari ukazuju na usporavanje privredne aktivnosti u svijetu i temeljem raspoloživih podataka predviđaju smanjenje privredne aktivnosti u prvom polugodištu slijedeće godine i tek nznatan oporavak u drugom.

Male i otvorene zemlje izložene su kretanjima polsovnih ciklusa u okruženju neuporedivo više nego što su to velike i razvijenije. Što su male zemlje nerazvijenije to je njihova ovisnost veća. To je lako isčitati iz činjenice da je koeficijent sume izvoza i uvoza u odnosu na društveni proizvod to veći što je zemlja manja. Ako je pak zemlja nerazvijena, slučaj Hrvatske, tada intenzitet udara svjetske recesije je dramatično veći (progresivan) jer postoji veza između veličine društvenog proizvoda per capita (sposobnost amortiziranja vanjskog udara) i konjukturnog ciklusa.

Zemlje koje imaju koncepciju i strategiju razvoja imaju pripremljen arsenal mjera kako doskočiti, dakle minimizirati utjecaje, konjukturnom ciklusu iz okruženja koji determinira svekolike kretanja u odnosnoj zemlji. Formula je na nivou načelnog prilično jednostavna. Kako su mogućnosti izvoza roba i usluga smanjene tako se povećava privredna aktivnost na «nacionalnom» području kako bi se učinilo ono što se ne čini u vrijeme booma. Naprosto, polazi se od činjenice da propušteno nije moguće nadoknaditi. Jednako se to odnosi kako na kapital tako i na rad. Problem jalovih troškova mora uvijek biti predmet pažnje nosioca ekonomske politike. Činjenica da se to u Hrvatskoj ne događa je problem naše prepotendcije čiji računi već stižu na naplatu. Joan Robinson je uvijek aktuelna ma koliko mi šutili o tome.

Hrvatska u narednoj godini na ime servisiranja ino duga mora povećati privrednu aktivnost za 3,25% što se čini prilično nerealnim ima li se u vidu stanje privrede u Hrvatskoj i ograničenja uslijed recesije u okruženju. Dodatni pritisci koji će biti činjeni od strane ravzijenijih (razvijeni uvijek dobijaju liberalizacijom svjetske trgovine!) sam će pogoršati mogućnosti ostvarivanja navedenog cilja. Uprvo recesija je velika prilika današnjoj vlasti da pokrene preispitivanje ekonomske politike. Naprosto smanjenje društvenog proizvoda (ono to jest ukoliko je rast manji od spomenutih 3,25%) je nedopustivo jer Hrvatska još uvijek nije na nivou privredne aktivnosti iz 1989. godine. Do kada će građani čekati da se dostigne privredna aktivnost iz vremena «mraka». Drugim rječima što imamo danas kada smo tada imali tako inferioran privredni sistem? Pitanje je neugodno i samo odlučni zaokret može učiniti hrvatsku privredu konkurentnom na zadovoljstvo njezinih građana. Mjera je jednostavna: povećanje bogatsva hrvatskih građana. Sve je ostalo samo prića.